

การพัฒนาระบบสารสนเทศการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
กรณีศึกษา คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of The Information System for Internship, a Case Study in
The Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

เกรียงศักดิ์ จันทินอก^{1*}, เอกชัย แน่นอุดร² และ นิพจน์พัทธ์ เมืองโคตร³

Kriangsak Chanthinok¹, Ekkachai Naenudorn² and Nipotepat Muangkote³

สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม^{1,2,3}

Mahasarakham Business School, Mahasarakham University^{1,2,3}

E-Mail: Kriangsak.c@acc.msu.ac.th*, Ekkachai.n@acc.msu.ac.th, Nipotepat.M@acc.msu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาระบบสารสนเทศการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ 2) ศึกษาความพึงพอใจระบบสารสนเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรในคณะการบัญชีและการจัดการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมภาษา PHP ฐานข้อมูล mySQL และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาระบบสารสนเทศการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า มีองค์ประกอบที่ครบถ้วน ได้แก่ ระบบลงทะเบียน ระบบค้นหาสถานที่ฝึกงาน ระบบขออนุมัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระบบพิมพ์แบบฟอร์มขออนุมัติ และระบบตรวจสอบสถานะการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งเรียกว่าระบบดังกล่าวว่า Internship Information System (InIS) และ 2) ผลการศึกษาความพึงพอใจระบบสารสนเทศการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (InIS) ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 227 คน พบว่า ผู้ใช้ระบบมีระดับความพึงพอใจด้านการใช้งานระบบ อยู่ในระดับมาก และด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ อยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้งานวิจัยที่พัฒนาขึ้นนี้ทำให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน นิสิต ผู้ใช้บริการ อาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้งผู้บริหาร ได้ใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลโดยรวมต่อกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพได้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ระบบสารสนเทศการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ, การศึกษาความพึงพอใจ

Abstract

The purposes of the research were to Internship Information System development for Mahasarakham Business School, Mahasarakham University (MBS), and to satisfy evaluation for this system. The samples were from MBS students. Both PHP programming and mySQL database were

research tools to implement. The statistical methods used to analyze the data were mean and standard deviation.

Firstly, the result of this research, the development of information systems for Mahasarakham Business School, Mahasarakham University found that there are complete components, including registration system, system for location searching, approval system, approval form printing, and status checking system. Which is called the internship information system (InIS). Secondly, there are 227 respondents to InIS satisfaction study. The result found that the users of the system had a high level of satisfaction in using the system. The staff services at the high level as well. However, this research has continuous operate for the cooperative education staff, business organizations, students, and cooperative advisors will have used the most effective and efficient tool, and will raise the quality of the service process.

Keywords: Internship Information System, Satisfaction study

บทนำ

ในระยะเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมา ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต่างส่งผลกระทบต่อสังคมไทยและสังคมโลก เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก ดังนั้นทุกคนในสังคมต้องมีการเตรียมตัวเพื่อให้สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดจากผลของเทคโนโลยีสารสนเทศได้ การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์ในสังคมเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีพในสังคมได้อย่างปกติสุข สถาบันอุดมศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่สังคม เนื่องจากคนในสังคมยุคเทคโนโลยีสารสนเทศจะต้องเป็นคนที่พร้อมจะอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ มุ่งพัฒนาตนให้เต็มศักยภาพ และรู้เท่าทันโลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้การเรียนการสอนต้องพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ และสื่อการสอนต่าง ๆ ทางอินเทอร์เน็ต กลายเป็นเทคโนโลยีการศึกษาของยุคปัจจุบันไปแล้ว เช่น จัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต โดยผู้เรียน ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียนทุกคนสามารถติดต่อ ปรัชญา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้ [1]

ในช่วงกว่าสิบปีที่ผ่านมา เทคโนโลยีเว็บ (Web Technology) ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากเทคโนโลยีเว็บที่เรียกว่า Web 1.0 ไปสู่ Web 2.0 พัฒนาไปสู่ Web 3.0 และปัจจุบันมีการพัฒนาไปสู่ยุค Web 4.0 และในเทคโนโลยียุค Web 4.0 นี้ รูปแบบการทำงานของเว็บจะเป็นการทำงานแบบ Artificial Intelligence (AI) มากขึ้น ซึ่งจะมีความฉลาดมากขึ้นโดยคอมพิวเตอร์สามารถคิดได้ และสามารถที่จะตอบสนองหรือตัดสินใจได้ว่า จะโหลดข้อมูลอะไร ที่ไหน มาให้ผู้ใช้งาน [2]

ปัจจุบันงานด้านการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ฝ่ายกิจการนิสิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ยังมีปัญหาในการดำเนินงาน เช่น การเก็บรวบรวมข้อมูลสถานประกอบการที่สามารถรับนิสิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความซ้ำซ้อน มีการจัดเก็บที่ไม่เป็นระเบียบ ทำให้ยากแก่การสืบค้น ข้อมูลนิสิตที่ไม่เป็นปัจจุบัน หรือมีความซ้ำซ้อน เนื่องจากการกรอกข้อมูลที่ไม่ตรงกันของนิสิตและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การที่นิสิตไม่สามารถเข้าสู่ข้อมูลสถานประกอบการได้บ้างที่ยังว่าง หรือพร้อมที่จะรับนิสิตเข้าฝึกประสบการณ์ และรวมถึง

การหาสถานประกอบการรายใหม่ และทำการเพิ่มเข้าไปในรายการที่ถูกต้อง ฯลฯ ปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุมาจากการขาดระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพมาใช้อำนวยความสะดวก รวดเร็ว และมีข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วนสำหรับบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน และนิสิตผู้มาติดต่องาน ใช้การทำงานด้วยระบบเดิม คือทำงานด้วยมือ (Manual) จึงยังคงเป็นปัญหาที่จำเป็นจะต้องรีบดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้สร้างเครื่องมือสำหรับงานด้านการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพขึ้น เรียกว่า ระบบสารสนเทศการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (Internship Information System: InIS) รูปแบบที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในงานด้านการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จะใช้รูปแบบ ที่มุ่งแนวคิดหรือวิธีการในการจัดการข้อมูลให้เป็นระบบและมีการเชื่อมโยงถึงกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการค้นหาและเข้าถึง เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน นิสิตผู้ใช้บริการ รวมทั้งผู้บริหารระดับสูง ได้ใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลโดยรวมต่อกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และคุณภาพยิ่งขึ้น

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.1 เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 1.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจระบบสารสนเทศการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตสหกิจศึกษา คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

การออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคการผลิตหรือภาคบริการ หลังจากผู้เรียนได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีและการฝึกหัดปฏิบัติเบื้องต้นในสถานศึกษาแล้ว หนึ่ง ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับการปฏิบัติงานอาชีพ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่ทันสมัย และบรรยากาศการทำงานทางธุรกิจที่ต้องแข่งขันในการรักษาคุณภาพ และมาตรฐานของงาน รวมทั้งการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็นและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเกิดความมั่นใจและเจตคติที่ดีในการทำงานและการประกอบอาชีพอิสระ [3]

2.2 ระเบียบการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะการบัญชีและการจัดการ

ตามที่คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้กำหนดให้มีการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระหว่างปิดภาคการศึกษาฤดูร้อน เป็นวิชาบังคับในหลักสูตรปกติ 4 ปี ระดับปริญญาตรีของคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทางคณะกรรมการวิชาการได้มีมติเกี่ยวกับระเบียบการฝึกงานดังนี้

2.2.1 นิสิตที่มีสิทธิ์ลงทะเบียนการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต้องเป็นนิสิตชั้นปีที่ 3 ขึ้นไป ที่มีหน่วยกิตสะสมจนจบภาคเรียนที่ 2 ของชั้นปีที่ 3 ไม่ต่ำกว่า 100 หน่วยกิต และมีเกรดเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

2.2.2 นิสิตระดับปริญญาตรีทุกหลักสูตร ต้องเข้าสอบ MSU English Exit-Exam ตามรายชื่อที่กำหนด และต้องได้คะแนนสอบตั้งแต่ 30 คะแนน ขึ้นไป

2.2.3 นิสิตระดับปริญญาตรีทุกหลักสูตร ต้องเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการอบรม สัมมนาของคณะฯ หรือ ภายนอกคณะฯ มหาวิทยาลัย ที่มีหลักฐานชี้ชัด (ใบประกาศเกียรติบัตรที่มีรายชื่อปรากฏ หรือประธานโครงการ เช่นรับรองการเข้าร่วมอบรม) อย่างน้อย 3 โครงการ

2.2.4 นิสิตทุกคนจะต้องผ่านการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 12 สัปดาห์ (รวมวันหยุด) ตัวอย่างนักศึกษาเริ่มฝึกงานพร้อมกันทุกหน่วยงานระหว่างวันที่ 21 พฤษภาคม 2561 - 31 กรกฎาคม 2561 (กรณีออกฝึกในช่วงภาคฤดูร้อน) ทั้งนี้ถ้าวันเริ่มฝึกงานตรงกับวันหยุดของหน่วยงาน ให้เลื่อนวันเริ่มต้นการฝึกงานออกไปจนถึงวันทำงานตามปกติ หรือระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสือส่งตัว

2.2.5 นิสิตที่ลงทะเบียนฝึกงานแล้ว จะไม่อนุญาตให้ถอนการฝึกงาน และไม่อนุญาตให้ลงทะเบียนเรียน พร้อมกับการฝึกงาน

2.2.6 เมื่อนิสิตฝึกงานครบกำหนดตามระยะเวลาการฝึกงานแล้ว จะต้องส่งรายงานการฝึกงาน ที่คณะฯ

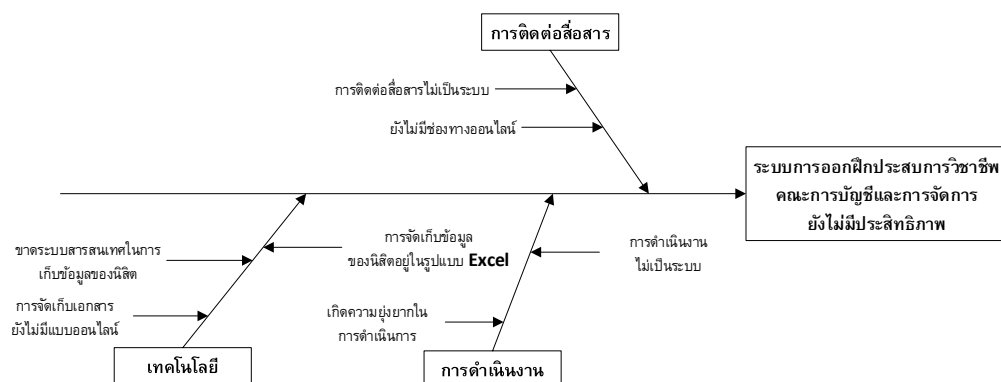
2.2.7 ให้อนุกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือพี่ที่ทำการควบคุมดูแล เป็นผู้พิจารณาผลการฝึกงาน จากแบบประเมินการฝึกงาน

2.2.8 การพิจารณาผลการฝึกงาน ให้ใช้เกรด S (Satisfactory: พอใจ) หมายถึง ผ่านการฝึกงาน และเกรด U (Unsatisfactory: ไม่พอใจ) หมายถึง ไม่ผ่านการฝึกงาน โดยไม่นำเกรดของวิชานี้ไปคิดคะแนนเฉลี่ยสะสม

2.2.9 นิสิตที่ได้เกรด U จะต้องลงทะเบียนฝึกงานใหม่ในภาคการศึกษาฤดูร้อนปีถัดไปจนกว่าจะได้เกรด S

2.3 การพัฒนาระบบ

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมสภาพปัญหาของระบบงานเดิมโดยใช้แผนภูมิแก๊งปลา (Fishbone Diagram) ดังภาพที่ 1 แล้วนำไปออกแบบผังการทำงานของระบบใหม่ (Flowchart) รวมทั้งออกแบบแผนภาพกระแสข้อมูล (Data Flow Diagram) นอกจากนี้ ยังได้ออกแบบฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ตามหลักบรรทัดฐานของฐานข้อมูล (Normalization) จำนวน 13 ตาราง



ภาพที่ 1 การรวบรวมสภาพปัญหาของระบบงานเดิม

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากงานวิจัยของอำนาจ สวัสดิ์นะที และพัลลภ พิริยะสุรวงศ์ [4] ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบแฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านคอมพิวเตอร์แบบผสมผสานผ่านอุปกรณ์สมาร์ตโฟนในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ส่วนข้อมูลนำเข้าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ องค์ประกอบที่ 2 ส่วนกระบวนการนิเทศ องค์ประกอบที่ 3 ส่วนผลลัพธ์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และองค์ประกอบที่ 4 ส่วนผลสะท้อนกลับ ซึ่งเมื่อนำรูปแบบดังกล่าวไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบที่มีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมินพบว่า ความเหมาะสมของรูปแบบโดยรวมมีค่าอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60 ส่วนความเหมาะสมของรูปแบบในแต่ละด้าน มีค่าอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 จากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมองว่ายังขาดการพัฒนากระบวนการเพื่อนำมาใช้บริหารจัดการระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

อย่างไรก็ตามยังมีงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศการฝึกงานภายนอกของมนัสนันท์ บุญपालวงศ์ [5] ผลการวิจัยพบว่า ระบบสารสนเทศการฝึกงานภายนอกที่พัฒนาขึ้น ช่วยให้ได้รับความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการ และนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที ผลการประเมินความพึงพอใจด้านความปลอดภัยของระบบ ได้ค่าเฉลี่ย 4.06 ด้านความถูกต้องในการทำงานของระบบ ได้ค่าเฉลี่ย 4.02 ด้านความสะดวกและง่ายต่อการใช้งาน ได้ค่าเฉลี่ย 3.99 ด้านการทำงานของระบบ ได้ค่าเฉลี่ย 3.92 และด้านความสะดวกรวดเร็วในการทำงานของระบบ ได้ค่าเฉลี่ย 3.47 ความพึงพอใจโดยรวม มีผล

การประเมินอยู่ในระดับพอใจมาก จากผลการวิจัยเรื่องนี้ ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการ ทำให้ลดขั้นตอน เพิ่มความสะดวกต่อการใช้งาน และบริการจัดการในระยะยาวได้

นอกจากนี้ ในงานวิจัยของเด่นชัย สมปอง [6] ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้ 1) จากการศึกษาพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการฝึกและ करनाเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้เป็นระบบบริหารจัดการ 2) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อระบบที่สังเคราะห์ขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก 3) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อระบบที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมาก และ 4) ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อระบบที่พัฒนาขึ้นมีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

จากการทบทวนงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องข้างต้น จะพบว่า การศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาเดิมของระบบ และการมีกระบวนการในการพัฒนาระบบสารสนเทศที่ถูกต้องและเหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้ จะนำไปสู่การได้มาซึ่งระบบที่ตอบสนองความต้องการทุกภาคส่วนในหน่วยงาน พร้อมกันนี้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้การพัฒนาระบบออนไลน์ทำได้ง่ายและสะดวกขึ้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดในการพัฒนาระบบสารสนเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ให้กับคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือการวิจัย

- 1.1 โปรแกรมภาษา PHP และฐานข้อมูล MySQL
- 1.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อระบบสารสนเทศการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ มีความเชื่อมั่น 0.85

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ประชากรเป็นบุคลากรในคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ ซึ่งรวมถึงนิสิต เจ้าหน้าที่และอาจารย์ผู้สอนในคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 4,581 คน
- 2.2 กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ประกอบด้วยอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ จำนวน 227 คน โดยใช้การสุ่มแบบง่ายจากประชากรทั้งหมด

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.1 ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า บางงานวิจัยมีเพียงการวิเคราะห์ส่วนงาน [4] แต่ยังไม่ได้พัฒนาระบบสารสนเทศ และบางงานวิจัยได้พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ในองค์กร และผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก [5],[6] ซึ่งผลการวิจัยช่วยให้หน่วยงานมีระบบสารสนเทศใช้ที่เป็นประโยชน์ ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในหน่วยงานและนำมาพัฒนาระบบตามงานวิจัยที่ผ่านมา จะสามารถช่วยให้การบริหารงานระบบฝึกประสบการณ์วิชาชีพในคณะให้ดีขึ้นตามลำดับ

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ทำการสอบถาม ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทำให้ทราบว่าขั้นตอนการดำเนินงานหลายขั้นตอน และการจัดเก็บเอกสารยังจัดเก็บแบบแฟ้มกระดาษ ทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดนำระบบสารสนเทศมาช่วยจัดเก็บ และดำเนินการพัฒนาระบบตามความต้องการ

3.3 พัฒนาระบบสารสนเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยใช้ระบบจัดการข้อมูลด้วยเว็บแอปพลิเคชัน (Web Application) ที่ให้บริการผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พัฒนาด้วยภาษา PHP เชื่อมต่อฐานข้อมูล MySQL และให้บริการผ่านระบบออนไลน์ประกอบด้วยระบบย่อยดังนี้ ระบบลงทะเบียนขอฝึกงาน ระบบเพิ่มข้อมูลผู้ประกอบการ ระบบจองและบันทึกการขอฝึกงาน ระบบตรวจสอบผลการอนุมัติการออกฝึกงาน

3.4 สอบถามความพึงพอใจ โดยใช้แบบสอบถามวัดความพึงพอใจการใช้ระบบสารสนเทศแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (Nominal Measurement) ได้แก่ เพศ อายุ สาขาวิชา ภูมิภาค

ส่วนที่ 2 เป็นระดับความพึงพอใจที่มีต่อการใช้งานระบบสารสนเทศ (Interval Measurement) แบบ Five Point Likert Scale

ส่วนที่ 3 เป็นส่วนแสดงความคิดเห็นหรือแนะนำเพิ่มเติม เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของระบบสารสนเทศแบบ (Open-End Answer)

3.5 วิเคราะห์ผลการวิจัย การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจ ผู้วิจัยใช้วิธีการประมวลผลค่าทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าร้อยละ (Percentage) ของผู้ตอบแบบสอบถาม และวัดการกระจายตัวข้อมูลโดยใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าสถิติ คือ \bar{X} (ค่าเฉลี่ย (Mean)) และ S.D. (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการดำเนินการวิจัย โดยกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้

| | |
|----------------------------|------------------|
| ระดับความพึงพอใจมากที่สุด | กำหนดให้ 5 คะแนน |
| ระดับความพึงพอใจมาก | กำหนดให้ 4 คะแนน |
| ระดับความพึงพอใจปานกลาง | กำหนดให้ 3 คะแนน |
| ระดับความพึงพอใจน้อย | กำหนดให้ 2 คะแนน |
| ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด | กำหนดให้ 1 คะแนน |

จากนั้นดำเนินการหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

| | |
|-----------------------|--|
| ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 | หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด |
| ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 | หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก |
| ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 | หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง |
| ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 | หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย |
| ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 | หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด |

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาระบบสารสนเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พบว่า มีองค์ประกอบ 5 ส่วน ได้แก่ 1) เข้าสู่ระบบ/ลงทะเบียนใหม่ 2) ค้นหาสถานที่ฝึกงาน 3) ขออนุมัติฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 4) พิมพ์แบบขออนุมัติฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และ 5) ตรวจสอบสถานะ แสดงดังภาพที่ 2

1.1 หน้าจอใช้งานสำหรับนิสิตและบุคคลทั่วไป

ระดับผู้ใช้งานที่เป็นบุคคลทั่วไปรวมทั้งนิสิตด้วย สามารถเข้าใช้งานระบบสารสนเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้ที่ลิงก์ <http://www.mbs.msu.ac.th/internship>



ภาพที่ 2 รายละเอียดหน้าจอกลุ่มเมนู “ขั้นตอน”

1.2 หน้าจอสำหรับแสดงรายชื่อสถานที่ฝึกงานและสถานการณ์อนุมัติ

หน้าหลัก > รายชื่อสถานที่ฝึกงาน แยกตามภาค > จังหวัดกรุงเทพมหานคร

รายชื่อสถานที่ฝึกงานในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

Show 25 entries

| ดูรายละเอียด | ขออนุมัติฝึกงาน | ชื่อนายงาน | อำเภอ | จังหวัด | เบอร์โทร | สถานะ |
|------------------------------|---------------------------------|--|-------------------------|---------------|------------------------|-------|
| ดูรายละเอียด | ขออนุมัติฝึกงาน | บริษัท ไร่โก้ (ประเทศไทย) จำกัด | ประเวศ | กรุงเทพมหานคร | 0-2088-8888 | ✓ |
| ดูรายละเอียด | ขออนุมัติฝึกงาน | บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) สำนักงานสนาม โครงการก่อสร้างศูนย์ฝึกอบรมและส่วนปฏิบัติการระบบห้องเขต ปตท.เขต 12. | ห้วยขวาง | กรุงเทพมหานคร | 02-716-1600-700 Ext. 0 | ✓ |
| ดูรายละเอียด | ขออนุมัติฝึกงาน | บริษัท เอ็ม.ดี.ซอฟต์แวร์ จำกัด | เขตจตุจักร | กรุงเทพมหานคร | โทร. 0816198579 | ✓ |
| ดูรายละเอียด | ขออนุมัติฝึกงาน | บริษัท เอส เอฟ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (สำนักงานใหญ่) | เขตปทุมวัน | กรุงเทพมหานคร | 020487111 | ✓ |
| ดูรายละเอียด | ขออนุมัติฝึกงาน | บริษัท ไบรช จำกัด | ดินนยา | กรุงเทพมหานคร | 0891770009 | ✓ |
| ดูรายละเอียด | ขออนุมัติฝึกงาน | Agoda Services Co. Ltd. | Bangkok 10330, Thailand | กรุงเทพมหานคร | 02 625 9200 Ext 5181 | ✓ |

ภาพที่ 3 รายชื่อฝึกงานเพื่อขออนุมัติฝึกงาน ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อระบบสารสนเทศการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 227 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 7 มีนาคม 2562) โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้งานระบบ และด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมใช้ระบบแยกเป็นรายด้าน

| ด้านการใช้งานระบบ | \bar{X} | S.D. | ระดับความพึงพอใจ |
|---|-----------|------|------------------|
| 1. ระบบใช้งานง่าย สะดวก เป็นมิตรกับผู้ใช้ | 3.88 | 0.71 | มาก |
| 2. ความชัดเจนของคำอธิบาย ส่วนประกอบต่าง ๆ บนหน้าจอของระบบ | 3.83 | 0.74 | มาก |

| ด้านการใช้งานระบบ | \bar{X} | S.D. | ระดับความพึงพอใจ |
|--|-------------|-------------|------------------|
| 3. ระบบมีการประมวลผลที่รวดเร็ว แม่นยำและถูกต้องตรงตามความต้องการ | 3.82 | 0.77 | มาก |
| 4. ระบบสามารถทำงานตามความต้องการของผู้ใช้ | 3.85 | 0.79 | มาก |
| 5. ระบบมีการแจ้งเตือนการทำงาน เมื่อมีการกรอกข้อมูลซ้ำซ้อนและการกรอกข้อมูลผิดพลาด | 3.73 | 0.84 | มาก |
| 6. ระบบมีการแสดงผลรายงานที่ถูกต้องและตรงกับความต้องการของผู้ใช้ | 3.92 | 0.79 | มาก |
| 7. ระบบสามารถช่วยลดขั้นตอนในการทำงาน | 3.85 | 0.82 | มาก |
| 8. ระบบมีความพร้อมในการให้บริการแก่ผู้ใช้อยู่เสมอ | 3.82 | 0.76 | มาก |
| 9. ความพึงพอใจในภาพรวมต่อการใช้งานระบบสารสนเทศ | 3.81 | 0.77 | มาก |
| เฉลี่ย | 3.84 | 1.72 | มาก |
| ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ | | | |
| 10. ให้บริการด้วยความสุภาพ เป็นมิตร | 3.53 | 0.89 | มาก |
| 11. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้งานระบบที่ชัดเจน | 3.59 | 0.86 | มาก |
| 12. ให้บริการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้งานระบบด้วยความรวดเร็ว | 3.54 | 0.88 | มาก |
| เฉลี่ย | 3.55 | 0.87 | มาก |
| โดยรวม | 3.76 | 0.80 | มาก |

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้เข้าร่วมใช้ระบบ มีความพึงพอใจโดยรวมเกี่ยวกับด้านความรู้และประสบการณ์ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.84, S.D. = 1.72) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ระบบมีการแสดงผลรายงานที่ถูกต้องและตรงกับความต้องการของผู้ใช้ (\bar{X} = 3.92, S.D. = 0.79) ระบบใช้งานง่าย สะดวก เป็นมิตรกับผู้ใช้งาน อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.88, S.D. = 0.71) และอันดับ 3 มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ ระบบสามารถทำงานตามความต้องการของผู้ใช้ และระบบสามารถช่วยลดขั้นตอนในการทำงาน อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.85, S.D. = 0.75 และ 0.76) ตามลำดับ

ความพึงพอใจโดยรวมเกี่ยวกับด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.55, S.D. = 0.87) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้งานระบบที่ชัดเจน (\bar{X} = 3.59, S.D. = 0.86) ให้บริการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้งานระบบด้วยความรวดเร็ว อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.54, S.D. = 0.88) และ ให้บริการด้วยความสุภาพ เป็นมิตร อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.53, S.D. = 0.89) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถพัฒนาระบบสารสนเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะการบัญชี และการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรียกว่า ระบบสารสนเทศการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (Internship Information System: InIS) ได้ที่ ลิงก์ <http://www.mbs.msu.ac.th/internship/> โดยใช้ภาษา PHP และฐานข้อมูล MySQL เพื่อนำมาใช้อำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน นิสิตผู้ใช้บริการ รวมทั้งผู้บริหาร ส่งผลดีต่อการปฏิบัติงาน มีความสะดวกรวดเร็วในการตรวจสอบข้อมูล และเพิ่มศักยภาพการให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ภาคเรียน 1/2561 พบว่า มีองค์ประกอบ 5 ส่วน ได้แก่ 1) เข้าสู่ระบบ/ลงทะเบียนใหม่ 2) ค้นหาสถานที่

ฝึกงาน 3) ขออนุมัติฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 4) พิมพ์แบบขออนุมัติฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และ 5) ตรวจสอบสถานะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเด่นชัย สมปอง [6] โดยนิสิตจะต้องลงทะเบียนเข้าใช้งาน หลังจากนั้นจะทำการค้นหาสถานที่ฝึกงานในระบบตามที่ตนเองต้องการออกฝึกงาน เมื่อพบข้อมูลสถานที่แล้วจะทำการบันทึกขออนุมัติการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และส่งพิมพ์เอกสารตามแบบฟอร์มเพื่อเสนอขออนุมัติ และขั้นตอนสุดท้ายคือรอตรวจสอบสถานะในระบบออนไลน์ได้โดยตรงว่าเรื่องที่ส่งไปผ่านการอนุมัติหรือไม่

2. ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจแยกเป็นรายด้านทั้งสองด้าน ได้แก่ ด้านการใช้งานระบบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ความพึงพอใจด้านระบบมีการแสดงผลรายงานที่ถูกต้องและตรงกับความต้องการของผู้ใช้เป็นอย่างมาก ระบบใช้งานง่าย สะดวก เป็นมิตรกับผู้ใช้เป็นอย่างมาก ระบบสามารถทำงานตามความต้องการของผู้ใช้ และระบบสามารถช่วยลดขั้นตอนในการทำงานได้เป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพลาญ จันทจรุภัทร และเกรียงศักดิ์ จันทินอก [7] นอกจากนี้การให้บริการของเจ้าหน้าที่ถือเป็นบทบาทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการใช้ระบบ โดยเฉพาะการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้งานระบบที่ชัดเจน ให้บริการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้งานระบบด้วยความรวดเร็ว และมีการให้บริการด้วยความสุภาพเป็นมิตร ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิพนธ์ เมืองโคตร และคณะ [8] ที่ได้วิจัยเรื่อง การประเมินผลระบบสารสนเทศการปฏิบัติสหกิจศึกษา กรณีศึกษา คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่าระบบที่พัฒนาขึ้นได้รับความพึงพอใจ จากผู้ใช้ระบบ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก เทียบได้กับระดับ 4 จาก 5 ระดับ นั้นหมายความว่า ระบบสามารถแก้ไขปัญหาที่ใดกล่าวไว้ข้างต้นได้เป็นอย่างดี และสามารถตอบวัตถุประสงค์ ของการวิจัยได้เป็นอย่างดี ทำให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน นิสิตสหกิจศึกษาผู้ใช้บริการ อาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษา รวมทั้งผู้บริหารระดับสูง ได้ใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลโดยรวมต่อกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และคุณภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลตอบรับกลับมาจากผู้เข้าร่วมใช้งานระบบสารสนเทศการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีข้อเสนอแนะที่หลากหลาย สามารถจำแนกออกเป็นสองกลุ่มหลัก ๆ ด้วยกัน ได้แก่ 1) กลุ่มที่มีความคิดเห็นเชิงบวก และ 2) กลุ่มที่มีความคิดเห็นเชิงลบต่อระบบ ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะให้นำหนักความสำคัญไปที่กลุ่มที่มีความคิดเห็นเชิงลบ เพื่อที่จะนำข้อเสนอแนะนั้นไปปรับปรุงพัฒนาต่อระบบงานต่อไปในอนาคต ตัวอย่างข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบดังนี้

1. ต้องการให้ระบบแจ้งข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการส่งแพคเกจจากสำนักงานมาที่คณะ
2. ควรมีตัวอย่างเอกสารรายงานให้ดาวน์โหลดในระบบสารสนเทศ
3. ควรมีการแจ้งสถานะข้อมูลของผู้ที่ส่งเอกสารไปคณะว่ามีกรส่งเอกสารถึงคณะเรียบร้อยแล้ว มั่นใจว่าเอกสารของตนส่งถึงคณะเรียบร้อยแล้ว

จากข้อเสนอแนะที่ได้ ผู้วิจัยจะได้นำไปปรับปรุงพัฒนาระบบสารสนเทศการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้ดีขึ้น มีความสมบูรณ์ มีความถูกต้อง และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- [1] Yang, S. C., & Liu, S. F. (2004). Case study of online workshop for the professional development of teachers. *Computers in Human Behavior*, 20, 733-761. doi:10.1016/j.chb.2004.02.005
- [2] Aghaei, S., Nematbakhsh, M. A., & Farsani, H. K. (2012). Evolution of the World Wide Web. *International Journal of Web & Semantic Technology*, 3(1), 1-10.
- [3] ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนพิสิกส์ของนักศึกษาครูวิชาเอกพิสิกส์ ชั้นปีที่ 4 และการปฏิบัติการสอนในระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. *Songklanakarın : E-Journal of Social Sciences & Humanities* [Online], 13(4). Retrieved from <http://kaekae.oas.psu.ac.th/ojs/psuhsej/viewarticle.php?id=486>
- [4] อำนาจ สวัสดิ์นะที, และพัลลภ พิริยะสุวรรณค์. (2558). รูปแบบแฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านคอมพิวเตอร์แบบผสมผสานผ่านอุปกรณ์สมาร์ตโฟนในมหาวิทยาลัยราชภัฏ. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*, 10(2), 13-22.
- [5] มั่นสนันท์ บุญपालวงศ์. (2559). การพัฒนาระบบสารสนเทศการฝึกงานภายนอก. *วารสาร มทร.อีสาน*, 9(2), 63-75.
- [6] เต๋นชัย สมปอง, สายชล จินใจ, สุขแสง คุณนก และเผด็จ พรหมสาขา ณ สกลนคร. (2557). การพัฒนาระบบบริหารจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 6(11), 65-80.
- [7] พลาญ จันทจรตฤภักดิ์, และเกรียงศักดิ์ จันทินอก. (2562). ผลกระทบของทรัพยากรเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่และผลการดำเนินงานของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์. *วารสารวิชาการการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม*, 6(1), 48-59.
- [8] นิพนธ์พัทธ์ เมืองโคตร, เอกชัย แน่นอุดร, และเกรียงศักดิ์ จันทินอก. (2562). การประเมินผลระบบสารสนเทศการปฏิบัติสหกิจศึกษา กรณีศึกษา คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 3(2), 55-74.